

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції
23–25 квітня 2025 року

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції

23–25 квітня 2025 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь
2025

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

А 43

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного податкового університету
(протокол № 17 від 26 червня 2025 р.)*

А 43

Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства [Електронне видання] : збірник матеріалів Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 23–25 квітня 2025 року. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. – 388 с. – PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний репозитарій.
ISBN 978-966-337-767-4

У матеріалах Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства» висвітлюються теоретико-методологічні та практичні питання розвитку гуманітарного знання як складової гармонійного розвитку особистості; соціально-філософського та політичного осмислення проблем адаптації в умовах кризового суспільства: український і міжнародний досвід; соціологічного та соціально-психологічного вимірів адаптації особистості в умовах сучасного глобалізованого суспільства; соціалізації особистості як освітньої та соціально-педагогічної проблем; психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу: сучасні проблеми та виклики; особливості професійної освіти в Україні та світі: сучасні тенденції психологічної допомоги особистості в умовах кризового суспільства.

Зміст матеріалів віддзеркалює актуальні питання теоретичних і прикладних досліджень, спрямованих на вирішення проблем конструювання життєдіяльності особистості в контексті відновлення внутрішнього потенціалу за рахунок особистісного ресурсу.

Матеріали науково-практичної конференції розраховані на наукових працівників у галузі психології, соціології, педагогіки, професійної освіти, викладачів, аспірантів, студентів, а також на практичних психологів, соціальних педагогів, соціологів і соціальних працівників.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їхні автори.

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

ISBN 978-966-337-767-4

© Державний податковий університет, 2025

ЗМІСТ

МАТЕРІАЛИ УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

<i>Бенюх Олександр Григорович, Калениченко Руслан Арсенович</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ РІЗНИХ КОЛЕКТИВІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	20
<i>Беняс Володимир Вікторович, Чупрій Леонід Васильович</i> СХІДНИЙ ВЕКТОР РОЗШИРЕННЯ НАТО: ВПЛИВ НА ПОЛІТИЧНУ АДАПТАЦІЮ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ	24
<i>Белокопитов Нікіта Сергійович, Плоский Віталій Олексійович</i> АРХІТЕКТУРА АДАПТАЦІЇ: МОДЕЛЮВАННЯ ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	27
<i>Білас Тарас Мирославович, Ярас Володимир Ігорович</i> КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ВІД ЛЕКТОРА ДО ФАСИЛІТАТОРА НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	29
<i>Богдановський Дмитро Ігорович, Богдановський Ігор Валерійович, Льовкіна Олена Геннадіївна</i> ПРОБЛЕМИ ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	31
<i>Бондарев Костянтин Олегович, Руденко Микола Васильович</i> АУТЕНТИЧНІ ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ ТА КОМАНДНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	34
<i>Бондаренко Наталія Петрівна</i> ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА НАВИЧОК ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ.....	37
<i>Бондарчук Павло Сергійович</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	39

Павлова Олена Валеріївна

СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ФОРМА
ПОЛІТИЧНОЇ АДАПТАЦІЇ: ДОСВІД США ТА ГРЕЦІЇ
В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ..... 176

Павлова Олена Валеріївна, Федченко Каріна Володимирівна

АДАПТАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОГО
МИСЛЕННЯ В УМОВАХ ЗОВНІШНІХ ВИКЛИКІВ:
ЯПОНСЬКИЙ ДОСВІД ПРОГНОЗУВАННЯ 178

Пахомов Ілля Володимирович, Афанасенко Вікторія Володимирівна

ВПЛИВ САМООЦІНКИ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ НА ЇХ СТАТУС
В УЧНІВСЬКІЙ ГРУПІ..... 180

Поважнюк Олександр Юрійович

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРА ПРОМИСЛОВОГО
ТА ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА 183

Пономаренко Сергій Петрович

ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ
ІНЖЕНЕРА В ГАЛУЗІ ПЦБ 186

Прокопенко Даниїл Валерійович, Руденко Микола Васильович

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ТА ПСИХОЛОГІЧНЕ
БЛАГОПОЛУЧЧЯ ЯК ЧИННИКИ СОЦІАЛЬНОЇ
АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА..... 188

Рашковська Ілона Владиславівна, Максименко Наталя Вікторівна

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В ОСВІТІ: ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ
ІГРОТЕРАПІЇ, ЯК М'ЯКОГО ЗЦІЛЕННЯ В ЧАСИ ВІЙНИ..... 191

Романишен Олег Віталійович, Адаменко В'ячеслав Миколайович

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЄКТУВАННЯ МЕТАЛЕВИХ
КОНСТРУКЦІЙ ЗА ЄВРОКОДОМ» В УМОВАХ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 195

Сингаївський Павло Сергійович, Приймаченко Олексій Віталійович

МІСТОБУДІВНА КЛАСИФІКАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ
ГРОМАДСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЯК ОСНОВНИХ
ЕЛЕМЕНТІВ ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ 198

Олександр Юрійович Поважнюк,
аспірант

*Київського національного університету
будівництва і архітектури*

ORCID 0000-0003-0522-2174

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРА ПРОМИСЛОВОГО ТА ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА

Освіта в галузі будівництва сьогодні перебуває на перехресті технологічного прориву та соціально-культурних викликів. Зміни, що відбуваються в суспільстві, особливо в умовах кризових явищ, вимагають нових підходів до формування фахівця будівельної галузі. Інженери промислового та цивільного будівництва повинні володіти не лише глибокими технічними знаннями, але й високим рівнем адаптивності, стресостійкості, критичного мислення та соціальної відповідальності. Адже від кваліфікації таких спеціалістів залежить безпека інфраструктури, якість забудови та інженерні рішення в урбанізованому середовищі. Сучасний освітній процес має відповідати викликам часу: діджиталізація, війна, європейська інтеграція та соціально-психологічна адаптація студентів.

Сучасні виклики та вимоги до підготовки інженера ПЦБ

У ХХІ столітті технічна освіта зазнала суттєвих змін. Зростає потреба в інтеграції цифрових технологій, а також посилення психолого-педагогічного супроводу студентів. Адаптація особистості до умов невизначеності, викликані глобальними кризами, вимагає переосмислення традиційної методики викладання. Викладачі повинні не лише передавати знання, але й формувати у здобувачів вищої освіти здатність працювати в нестабільних умовах, швидко реагувати на зміни та ефективно взаємодіяти в міждисциплінарному.

Важливим аспектом стає реалізація індивідуального підходу в процесі навчання. Це дозволяє враховувати психологічні особливості студентів, забезпечувати їм підтримку та мотивацію. Крім того, викладачі повинні активно застосовувати інноваційні методи: кейс-методи, проєктне навчання, інтерактивні технології. Це не лише сприяє кращому засвоєнню матеріалу, але й стимулює розвиток м'яких навичок, таких як комунікація, лідерство, тайм-менеджмент.

1. Компетентнісний підхід до підготовки інженера ПЦБ

Компетентнісний підхід визначає, що випускник повинен володіти не лише глибокими теоретичними знаннями, а й практичними навичками, мати здатність до самостійного прийняття рішень у складних умовах [1, с. 115].

До ключових компетентностей інженера ПЦБ належать:

- Проектна грамотність;
- Цифрова компетентність;
- Комунікативні навички;
- Психологічна стійкість та адаптивність до змін.

Викладачі повинні інтегрувати міждисциплінарні завдання, кейс-методи, використання ВІМ-технологій та хмарних сервісів у навчальний процес, що підвищує практичну орієнтацію підготовки [2, с. 68–74].

2. Психолого-педагогічний супровід

Інженерна освіта сьогодні має враховувати психоемоційний стан студентів, особливо в умовах тривалої соціальної напруги. Психолого-педагогічна підтримка має реалізовуватися через:

- Гнучкий підхід до організації занять;
- Врахування індивідуальних освітніх траєкторій;
- Створення умов для академічної безпеки та взаємоповаги.

Ефективне засвоєння матеріалу можливе лише при забезпеченні ментального комфорту, що досягається через зміну методів викладання, запровадження змішаного формату та цифрових платформ. [1, с. 145].

3. Європейський вектор розвитку

Таблиця 1 – Методичні підходи у викладанні дисциплін ПЦБ

Метод	Характеристика	Результат для студента
Кейс-метод	Розбір реальних ситуацій з будівництва	Здатність до прийняття рішень у складних умовах
Проектне навчання	Розробка будівельного проекту від ідеї до реалізації	Розвиток командної роботи та аналітичного мислення
Дистанційні технології	Використання платформ Moodle, Zoom, MS Teams	Гнучкість та цифрова компетентність

Одним із пріоритетів української інженерної освіти є її інтеграція в європейський освітній простір. Тому під час підготовки інженерів ПЦБ важливо не лише наслідувати український досвід, а й орієнтуватись на:

- Навчальні програми технічних університетів ЄС;
- Участь у міжнародних проєктах (ERASMUS+, Horizon Europe);
- Співпрацю з колегами з інших країн у галузі будівництва та архітектури.

Викладачі повинні проводити постійні паралелі з освітніми практиками європейських вишів, що дозволяє студентам формувати актуальні світоглядні та професійні орієнтири [1, с. 118].

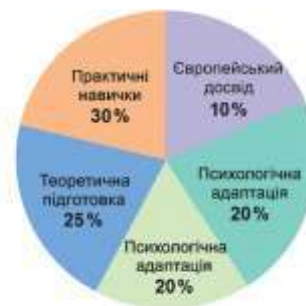
Інтеграція ключових компонентів підготовки

На діаграмі нижче подано ключові компоненти підготовки інженера ПЦБ з урахуванням вимог до фахівців у глобалізованому суспільстві:

Висновок

Підготовка фахівців у галузі промислового та цивільного будівництва повинна враховувати як технічні, так і соціально-психологічні аспекти, вона має ґрунтуватися на поєднанні фундаментальних знань, практичного досвіду та соціальної адаптивності. У кризовому суспільстві викладач має виступати не лише носієм знань, але й наставником, здатним підтримати адаптацію студента, розвивати його особистісні якості та професійну відповідальність. Освітній процес повинен бути гнучким, компетентнісним і відкритим до інновацій та міжнародної співпраці. Лише так можна забезпечити підготовку конкурентоспроможних фахівців, готових до роботи в умовах складного та динамічного світу. Використання сучасних педагогічних технологій, методик та інноваційних інструментів є запорукою формування конкурентоздатного інженера нового покоління.

Ключові компоненти підготовки інженера ПЦБ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Руденко М. В., Красильник Ю. С., Корчова Г. Л. Методика викладання у вищій школі. Київ : КНУБА, 2022. 296 с.
2. Красильник Ю. С., Корчова Г. Л., Руденко М. В. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання. Київ : КНУБА, 2021. 156 с.
3. Про освіту : Закон України. URL : <http://osvita.ua/legislation/law/2231/>
4. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286->
5. National Center for Education Statistics. URL : http://nces.ed.gov/programs/digest/d07/tables/dt07_005.asp
6. Геєць В. М., Семиноженко В. П. Інноваційні перспективи України. Харків : Константа, 2006. 272 с.
7. Збірник матеріалів з досвіду управлінської діяльності та методичної роботи до підсумкової колегії Міністерства освіти і науки. Чернівці : Букрек, 2007. 140 с.
8. Старша школа зарубіжжя: організація та зміст освіти / за ред. О. І. Локшиної. Київ : СПД Богданова А. М., 2006. 232 с.
9. Адаптація університетської освіти до вимог Болонського процесу : інформ.-аналіт. матеріали / уклад. Ю. В. Холін, Т. О. Маркова, Р. Ф. Камишнікова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2006. Вип. 2. 92 с.

Наукове електронне мережеве видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

*Збірник матеріалів
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції*

23–25 квітня 2025 року

Укладачі: *Р. А. Калениченко,
І. О. Петухова*

Відповідальний за випуск: *Н. Б. Добрянська*

Верстка: *Д. П. Завальницька*

*Друк. арк. 22,4
Замовлення № 1147*

*Підготовлено до друку науково-організаційним відділом
Державного податкового університету
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 7669 від 20.09.2022*